

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Bwrdd Iechyd Prifysgol
Betsi Cadwaladr
University Health Board

Defnyddio data am farwolaethau i wella ansawdd a diogelwch gofal cleifion Rhagfyr 2019

Fersiwn	Dyddiad Cyhoeddi	Nodiadau
27.0	21/12/2019	Cyhoeddiad 27
26.0	21/09/2019	Cyhoeddiad 26
25.0	21/06/2019	Cyhoeddiad 25
24.0	21/03/2019	Cyhoeddiad 24
23.0	21/12/2018	Cyhoeddiad 23
22.0	21/09/2018	Cyhoeddiad 22
21.0	21/06/2018	Cyhoeddiad 21
20.0	21/03/2018	Cyhoeddiad 20
19.0	21/12/2017	Cyhoeddiad 19
18.0	21/09/2017	Cyhoeddiad 18
17.0	21/06/2017	Cyhoeddiad 17
16.0	21/03/2017	Cyhoeddiad 16
15.0	19/12/2016	Cyhoeddiad 15
14.0	21/09/2016	Cyhoeddiad 14
	21/06/2016	Heb ei gyhoeddi
13.0	21/03/2016	Cyhoeddiad 13
12.0	18/12/2015	Cyhoeddiad 12
11.0	18/09/2015	Cyhoeddiad 11
10.0	19/06/2015	Cyhoeddiad 10
9.0	20/03/2015	Cyhoeddiad 9

Cynnwys

Nodiadau cyhoeddi	
Nodiadau cyhoeddi	1
Rhagarweiniad	2
Ansawdd a Diogelwch	2
Pam ydym ni'n monitro'r ffigurau hyn?	2
Marwoldeb Crai	3
Achosion Meddygol Brys Cyffredin.....	3
Codio Clinigol	3
Beth mae'r data hwn yn ei ddangos i ni?	4
Y Bwrdd Iechyd cyfan.....	4
Marwoldeb yr Adran Achosion Brys	10
Marwoldeb fesul Ysbyty Cyffredinol Dosbarth (DGH).....	12
Dangosyddion Marwoldeb Eraill	15

Nodiadau cyhoeddi

27^{fed} dogfen y Bwrdd Iechyd yn ymwneud â rhyddhau data marwolaethau yw hon.

Yn yr un modd â chyhoeddiadau blaenorol, mae'r Bwrdd Iechyd yn cyhoeddi data cyd-destunol arall am farwolaethau sydd wedi dod gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol (ONS). Mae hyn yn rhoi cyd-destun i'r ffigurau wedi'u haddasu am risg, a thystiolaeth bellach o ansawdd y gofal a roddwyd. Gan fod y data hwn yn cael ei gyhoeddi'n llai aml, caiff ei gyflwyno fel dogfen ar wahân erbyn hyn.

Mae'r holl ddata sy'n ymddangos yn y ddogfen ar gael hefyd fel tablau a siartiau Excel ar ein [gwefan](#)¹.

Mae'r data wedi dod o system Meincnodi Cymru Gyfan ac ONS.

¹<http://www.wales.nhs.uk/sitesplus/861/page/68460>

Rhagarweiniad

Ansawdd a Diogelwch

Mae Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr yn ymrwymedig i gynnig gwasanaethau gofal iechyd diogel ac o ansawdd uchel. Mae gan bawb sy'n gweithio i'r Bwrdd Iechyd rôl i'w chyflawni o ran gwella safonau. Mae'n rhaid i ni roi diogelwch ein cleifion wrth wraidd popeth a wnawn. I gefnogi hyn, mae'r Bwrdd ynghlwm wrth ystod eang o weithgareddau i sicrhau diogelwch cleifion, ac i roi sicrwydd priodol i gleifion ynghylch ansawdd a diogelwch ein gwasanaethau.

Un o brif elfennau'r cylch gwella ansawdd parhaus hwn yw dadansoddi a deall gwybodaeth am farwolaethau.

Pam ydym ni'n monitro'r ffigurau hyn?

Mae'r Bwrdd Iechyd yn monitro marwolaethau'n rheolaidd, a chaiff unrhyw bryderon eu hymchwilio. Mae'r pwyslais ar wella ansawdd yn barhaus ac ymyriadau prydlon er mwyn sicrhau'r canlyniad gorau posibl i'n cleifion.

Gyda phwyslais ar ddysgu, rydym yn credu'n gryf bod pob marwolaeth yn haeddu adolygiad ac rydym wedi rhoi prosesau eang ar waith er mwyn sicrhau bod hyn yn digwydd.

Beth ydym ni'n ei fesur?

Marwoldeb Crai

Nid yw cyfradd marwoldeb crai (neu heb ei haddasu) yn ystyried ffactorau risg o gwbl. Felly mae'r diffiniad yn gymharol syml (marwolaethau gwirioneddol mewn mis ÷ cyfanswm achosion o ryddhau cleifion fesul mis x 100). Mae'r ffigur hwn, wedi'i nodi fel cyfradd fesul 100 o achosion rhyddhau'n amrywio'n naturiol yn ôl y boblogaeth a wasanaethir, yn ogystal â'r cymysgedd o arbenigeddau a gynigir - er enghraifft, mae gan Ysbyty Glan Clwyd Ganolfan Trin Canser. Gan nad yw'r broses codio clinigol yn effeithio ar farwoldeb craidd, mae data mwy diweddar wedi'i roi.

Achosion Meddygol Brys Cyffredin

Mae strôc, trawiad ar y galon, a thorasgwrn y glun yn achosion meddygol brys sy'n gysylltiedig â marwoldeb. Mae monitro marwoldeb o ran y cyflyrau hyn yn rhoi rhagor o wybodaeth ddefnyddiol i ni am ansawdd gofal yn ein hysbytai. Mae pob un o'r tri chyflwr hyn yn fwy cyffredin yn achos pobl hŷn y gallai eu hiechyd fod yn fwy bregus felly nid oes modd osgoi marwolaeth bob amser.

Codio Clinigol

Y broses o drosi diagnosis a thriniaeth claf o'i nodiadau meddygol ar y System Gweinyddu Cleifion yw Codio Clinigol. Mae ansawdd ac amseroldeb y data hwn yn hanfodol er mwyn ategu at brosesau adrodd. Mae dangosyddion sy'n benodol i gyflyrau yr adroddir arnynt yn y ddogfen hon, fel strôc, trawiad ar y galon, torasgwrn y glun, a'r dangosyddion marwoldeb wedi'u haddasu am risg, yn dibynnu ar y codau clinigol i ddiffinio'r cyflwr a'r driniaeth.

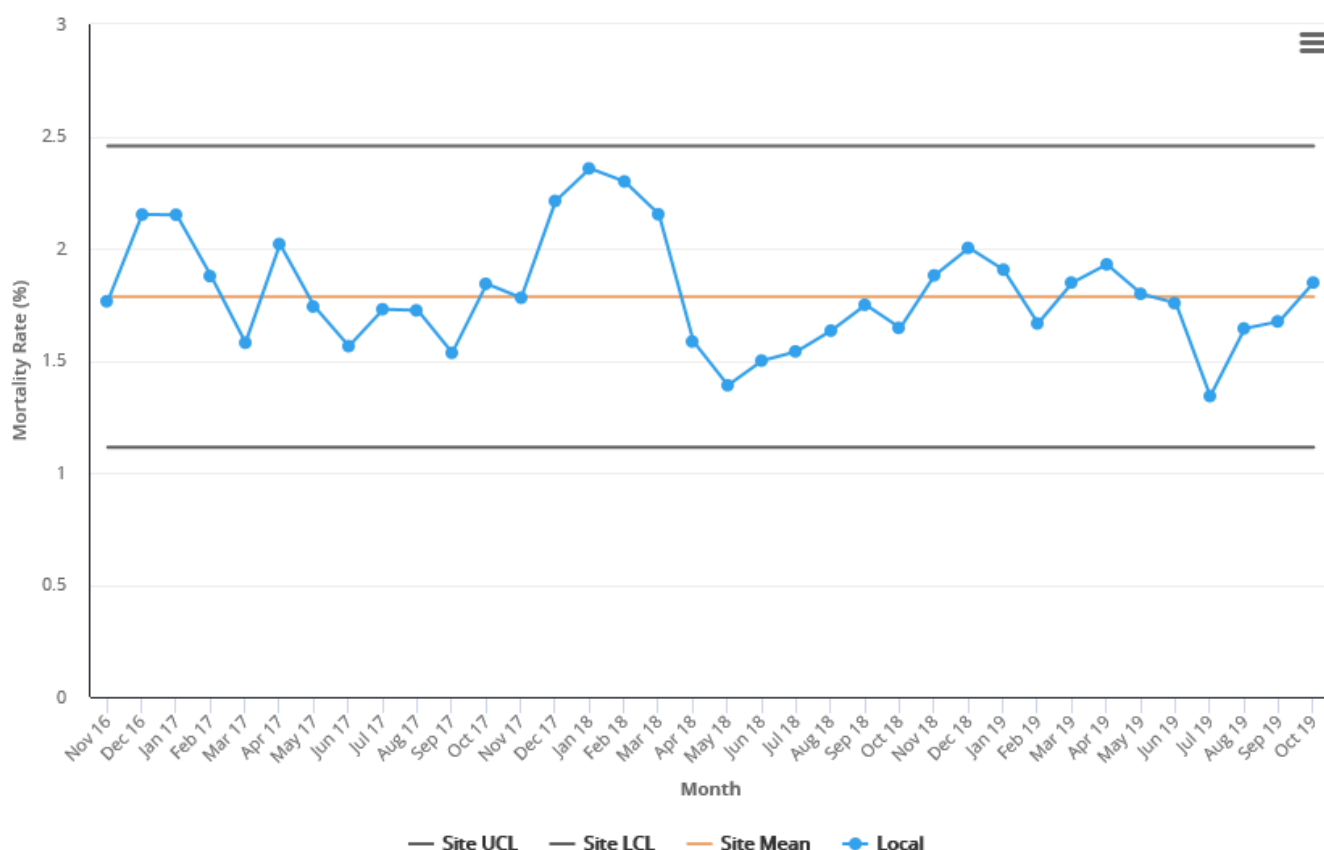
Y targed cenedlaethol yw cyflawnrwydd o 95% am unrhyw fis penodol o fewn 1 mis o ddyddiad gorffen y cyfnod gofal, a 98% am unrhyw 12 mis treigl o fewn 1 mis o ddyddiad gorffen y cyfnod gofal. Am y mis Medi 2019 cyrhaeddwyd 97%. Ar gyfer y cyfnod 12 mis y mae'r adroddiad hwn yn berthnasol iddo, gwnaeth y Bwrdd Iechyd gyflawni 98% am gyflawnrwydd codio.

Beth mae'r data hwn yn ei ddangos i ni?

Y Bwrdd Iechyd cyfan

Ar gyfer y 12 mis hyd at Hydref 2019, 1.76% oedd y gyfradd marwoldeb crai (1 ym mhob 57 o gleifion), o gymharu â lefel gyfartalog Cymru o 1.80% (1 ym mhob 56 o gleifion).

Mae'r siart a ganlyn yn dangos y gyfradd marwoldeb crai treigl misol ar gyfer y Bwrdd Iechyd, sy'n heb achos arbennig i bryderu.

Marwoldeb Crai BIPBC (12 mis treigl)

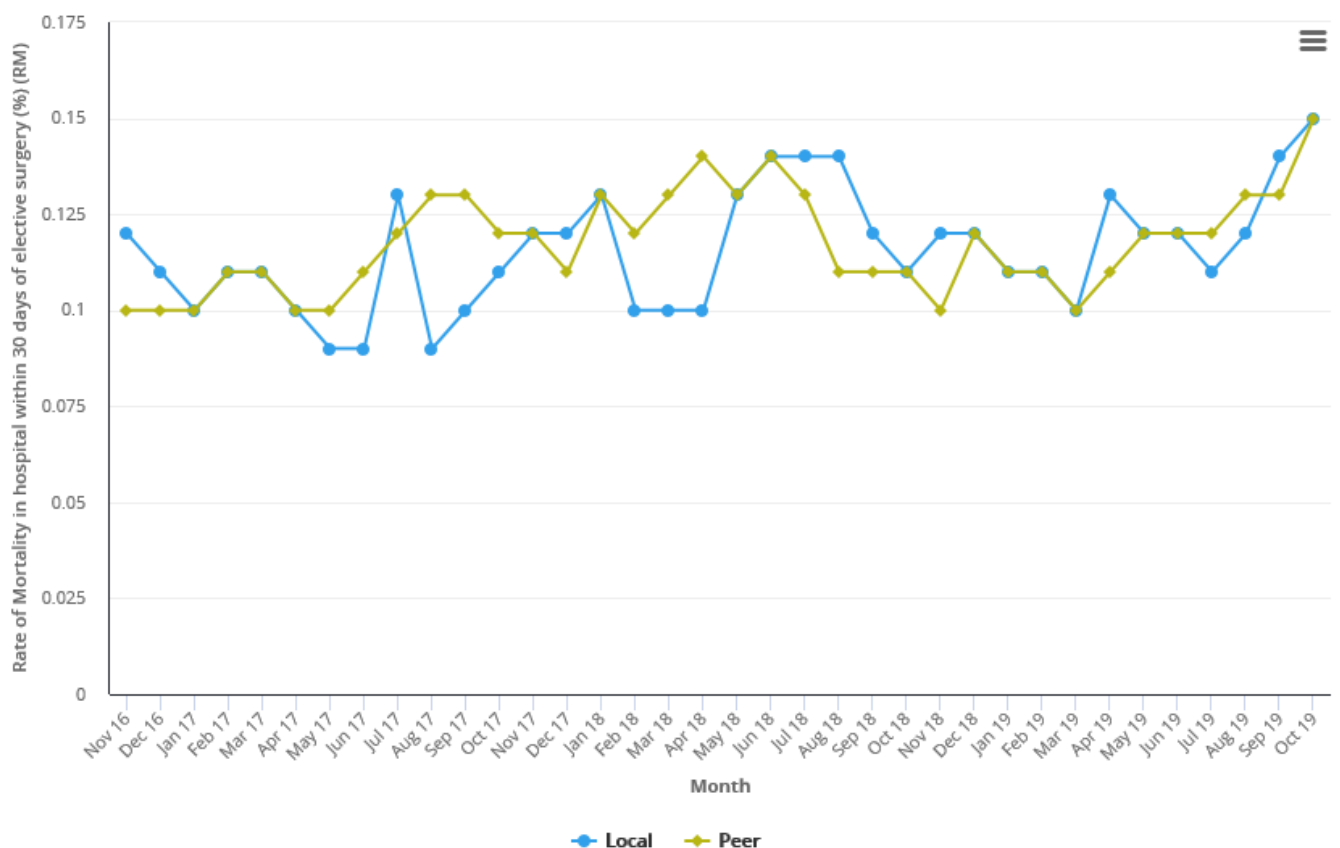
Marwoldeb yn dilyn Llawdriniaeth

Mae'r ddau ddangosydd canlynol yn cyflwyno gwybodaeth am farwoldeb o fewn 30 diwrnod o lawdriniaeth ddewisol (wedi'i chynllunio) neu lawdriniaeth nad yw'n ddewisol (brys). Gan nad yw'r mesurau wedi'u haddasu am risg, bydd y math o lawdriniaeth, a phoblogaeth y cleifion yn effeithio arnynt.

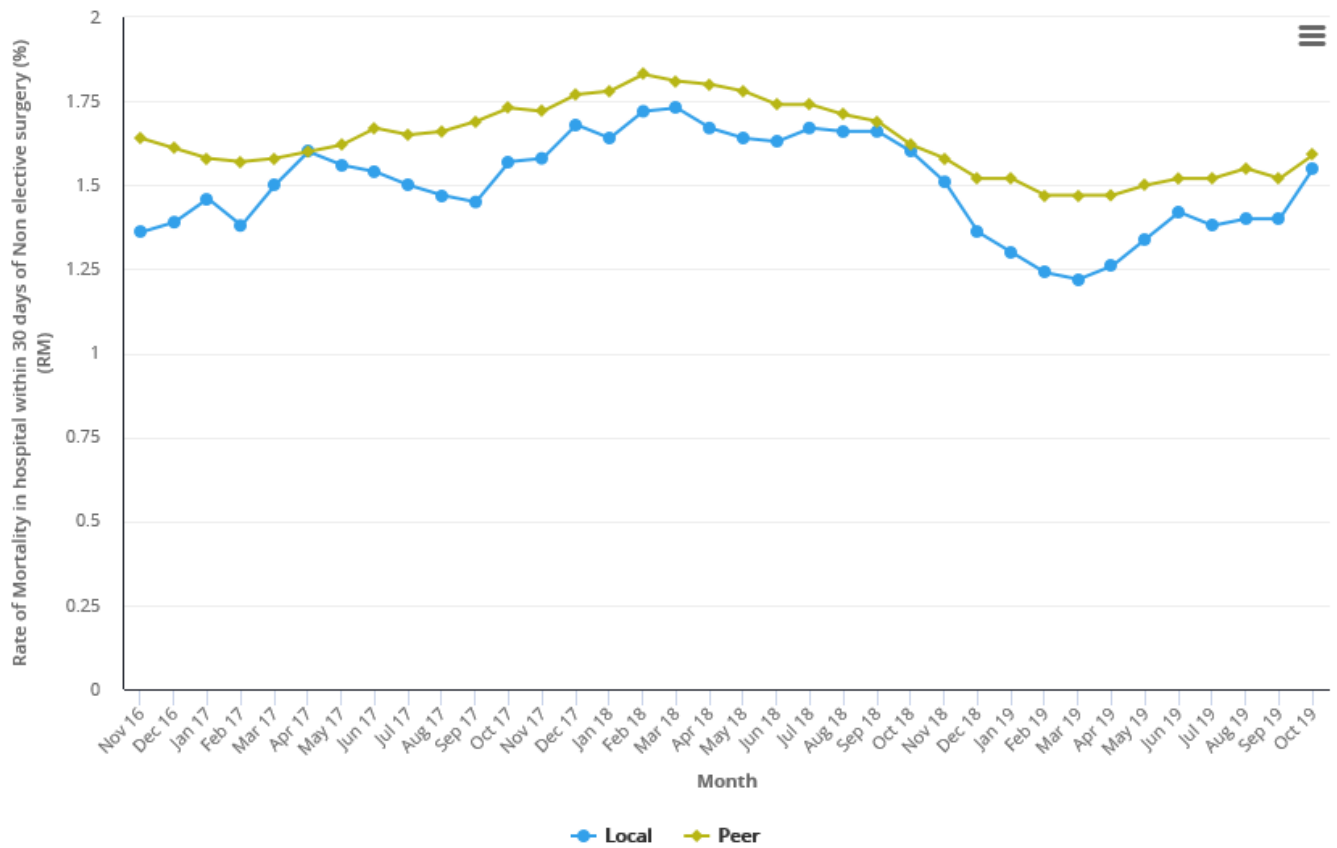
O ran llawdriniaeth ddewisol a llawdriniaeth nad yw'n ddewisol, mae'r gyfradd marwoldeb o fewn 30 diwrnod yn isel iawn. Mae'r 12 mis hyd at Hydref 2019 yn dangos cyfradd marwoldeb o 0.15% ar gyfer llawdriniaeth ddewisol (1 ym mhob 669 o gleifion), a 0.16% (1 ym mhob 637 o gleifion) yw lefel gyfartalog Cymru. Ar gyfer llawdriniaeth nad yw'n ddewisol (brys), 1.62% (1 ym mhob 62 o gleifion) oedd y gyfradd, a oedd yn well na lefel cyfartalog Cymru o 1.63% (1 ym mhob 61 o gleifion).

Caiff yr holl achosion eu hadolygu fel rhan o broses adolygu marwoldeb y Bwrdd Iechyd.

Mae'r siartiau canlynol yn dangos y cyfraddau marwoldeb dewisol a heb fod yn ddewisol dros gyfnod treigl o 12 mis.

Marwoldeb Llawdriniaeth Ddewisol (12 mis treigl)

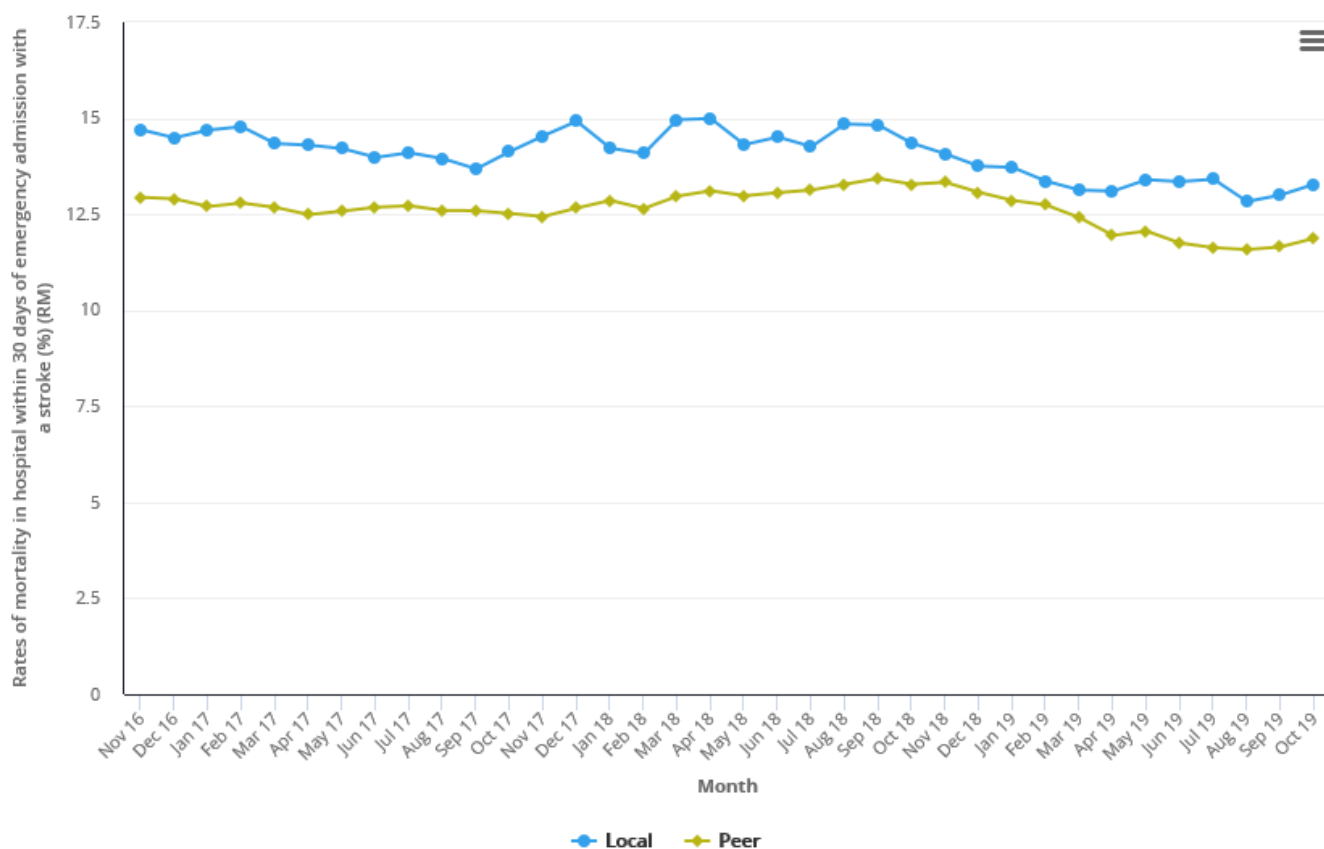
Marwoldeb Llawdriniaeth nad yw'n Ddewisol (12 mis treigl)

Achosion brys meddygol cyffredin

Mae'r dangosyddion canlynol yn cyflwyno gwybodaeth am farwoldeb yn dilyn achosion meddygol brys penodol (strôc, torasgwrn y glun a thrawiad ar y galon). Mae hyn yn rhoi ychydig o wybodaeth am ansawdd y gofal ym mhob ysbyty. Mae pob un o'r tri chyflwr hyn yn fwy cyffredin yn achos pobl hŷn y gallai eu hiechyd fod yn fwy bregus felly nid oes modd osgoi marwolaeth bob amser.

Strôc

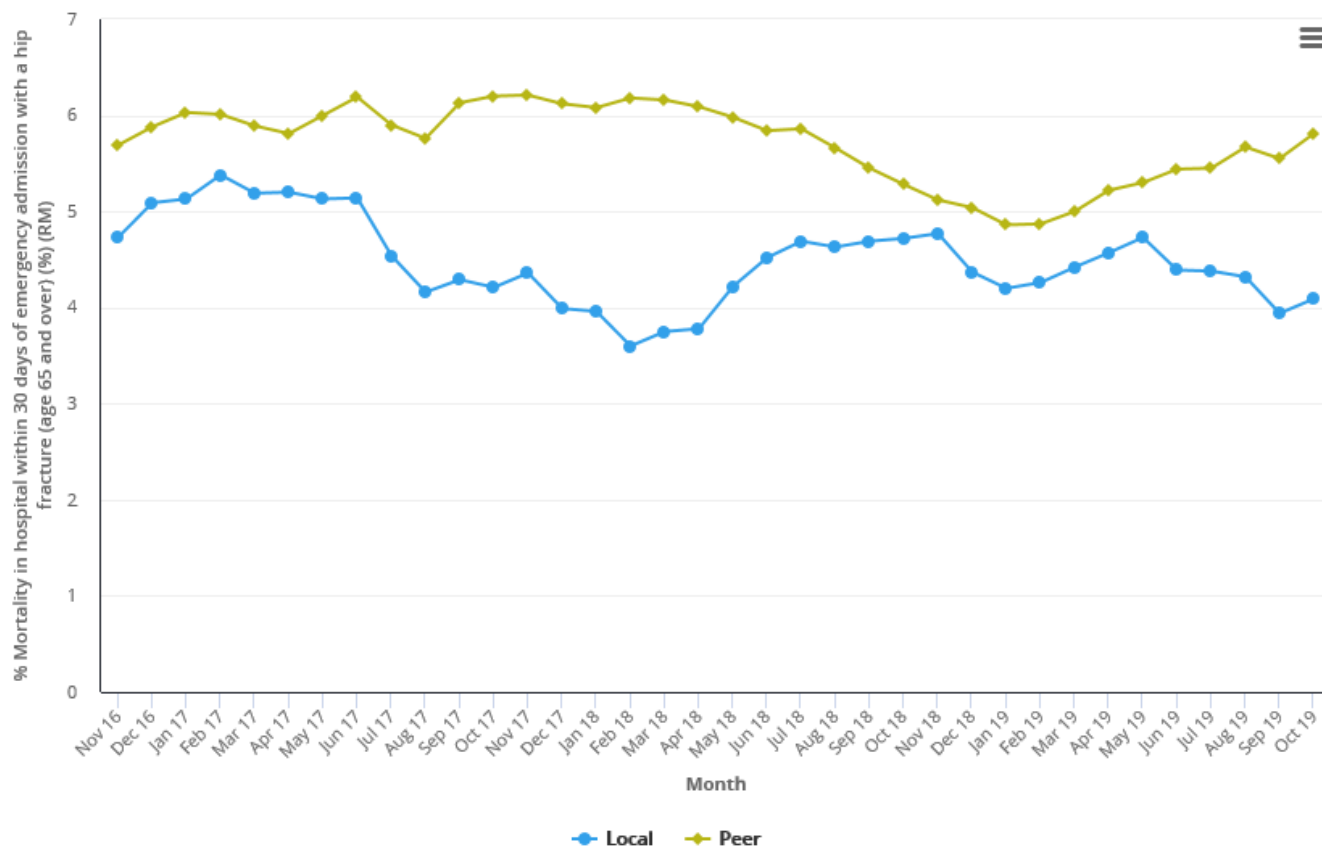
Mae'r siart ganlynol yn dangos marwoldeb o fewn 30 diwrnod o dderbyn cleifion i'r ysbyty yn sgil strôc. Mae'r data diweddaraf yn dangos bod 13.6% (1 ym mhob 7) o gleifion wedi marw o fewn 30 diwrnod o gael eu derbyn i'r ysbyty oherwydd strôc, sy'n parhau i fod yn uwch na lefel gyfartalog Cymru o 12.4% (1 ym mhob 8). Wedi'i nodi fel maes ar gyfer gwella, mae camau sydd ar y gweill eto i gael effaith ar farwoldeb crai.

Marwoldeb Strôc (12 mis treigl)

Torasgrwn y Glun

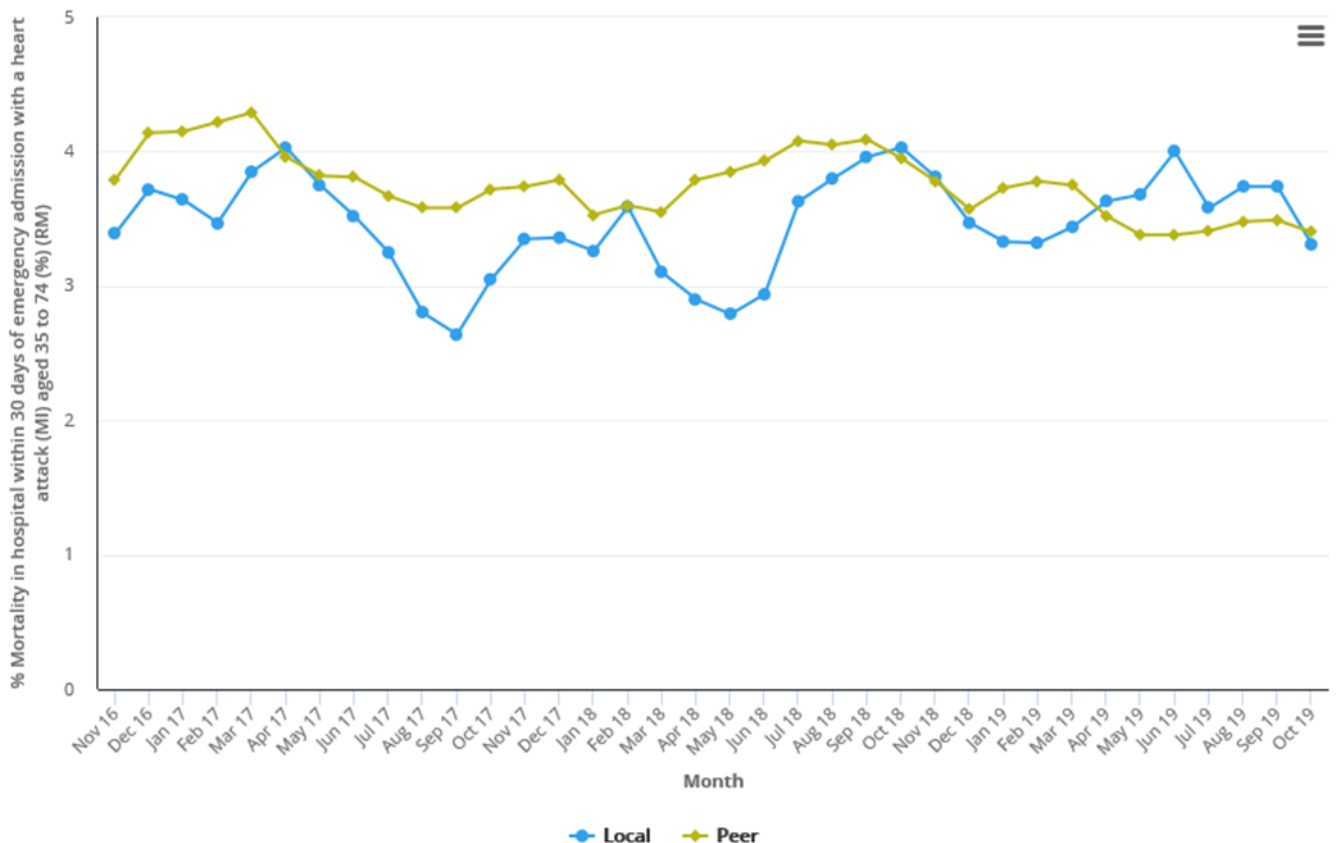
Mae'r siart ganlynol yn dangos marwoldeb dros gyfnod treigl o 12 mis o fewn 30 diwrnod o dderbyn cleifion i'r ysbyty yn sgil torasgrwn y glun (ar gyfer y rheiny sy'n 65 oed ac yn hŷn). Mae'r data diweddaraf yn dangos bod 3.97% o gleifion wedi marw (1 ym mhob 25 o gleifion), sy'n well na lefel gyfartalog Cymru ar 6.0% (1 ym mhob 16 o gleifion).

Torasgrwn y Glun (12 mis treigl)

Trawiad ar y Galon

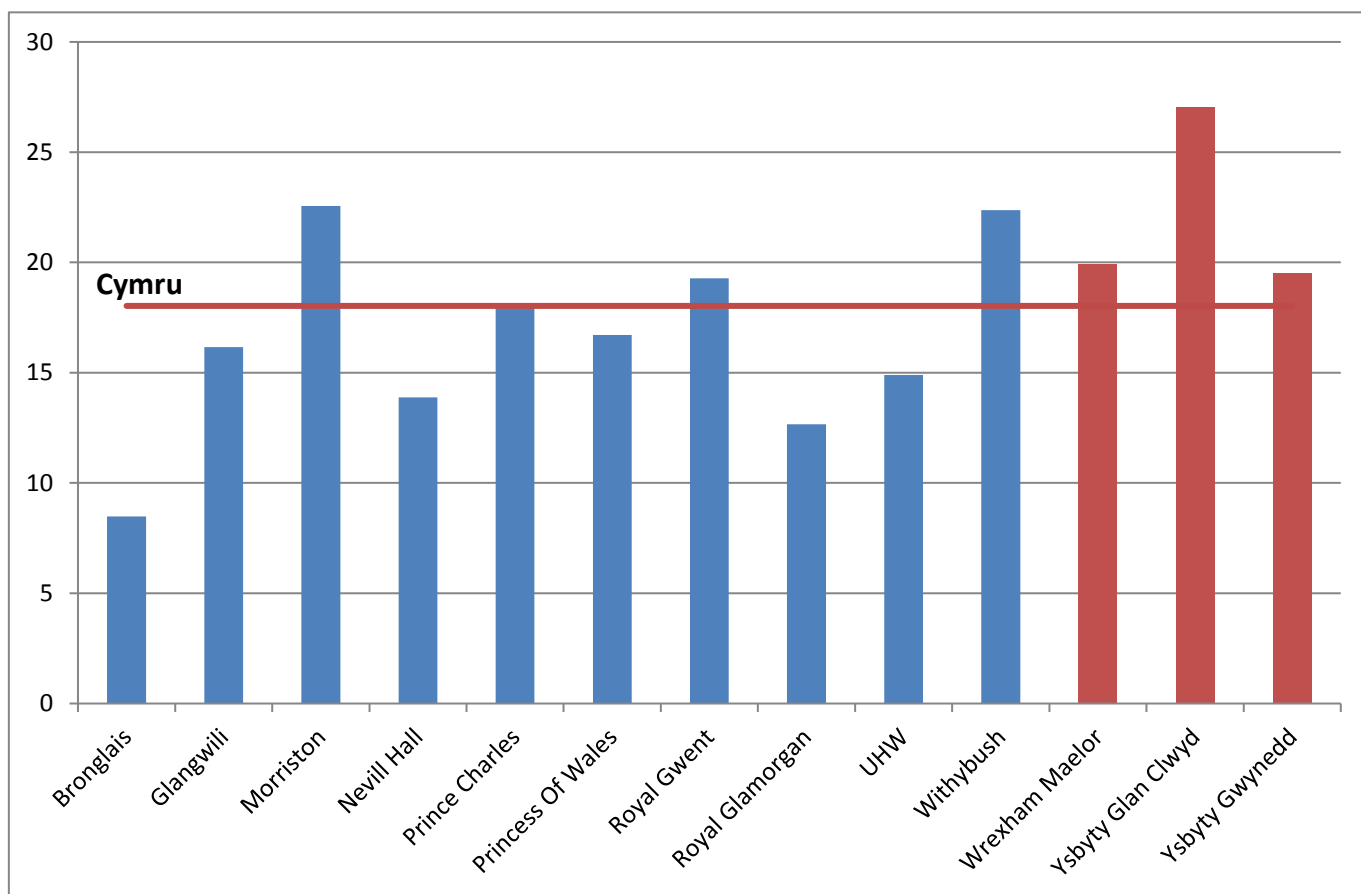
Mae'r siart ganlynol yn dangos marwoldeb dros gyfnod treigl o 12 mis o fewn 30 diwrnod o dderbyn cleifion i'r ysbyty oherwydd trawiad ar y galon yn achos cleifion rhwng 35 a 74 oed. Mae'r data diweddaraf yn dangos bod 3.60% o gleifion wedi marw (1 ym mhob 28), o gymharu â lefel gyfartalog Cymru o 3.47% (1 ym mhob 29 o gleifion). Mae'r Bwrdd Iechyd yn cymryd rhan ym Mhrosiect Archwilio Cenedlaethol Isgemia Myocardaidd (MINAP) a thrwyddo, mae'n monitro'n agos ansawdd gofal a darparu'r safonau gorau.

Trawiad ar y Galon (12 mis treigl)

Marwoldeb yr Adran Achosion Brys

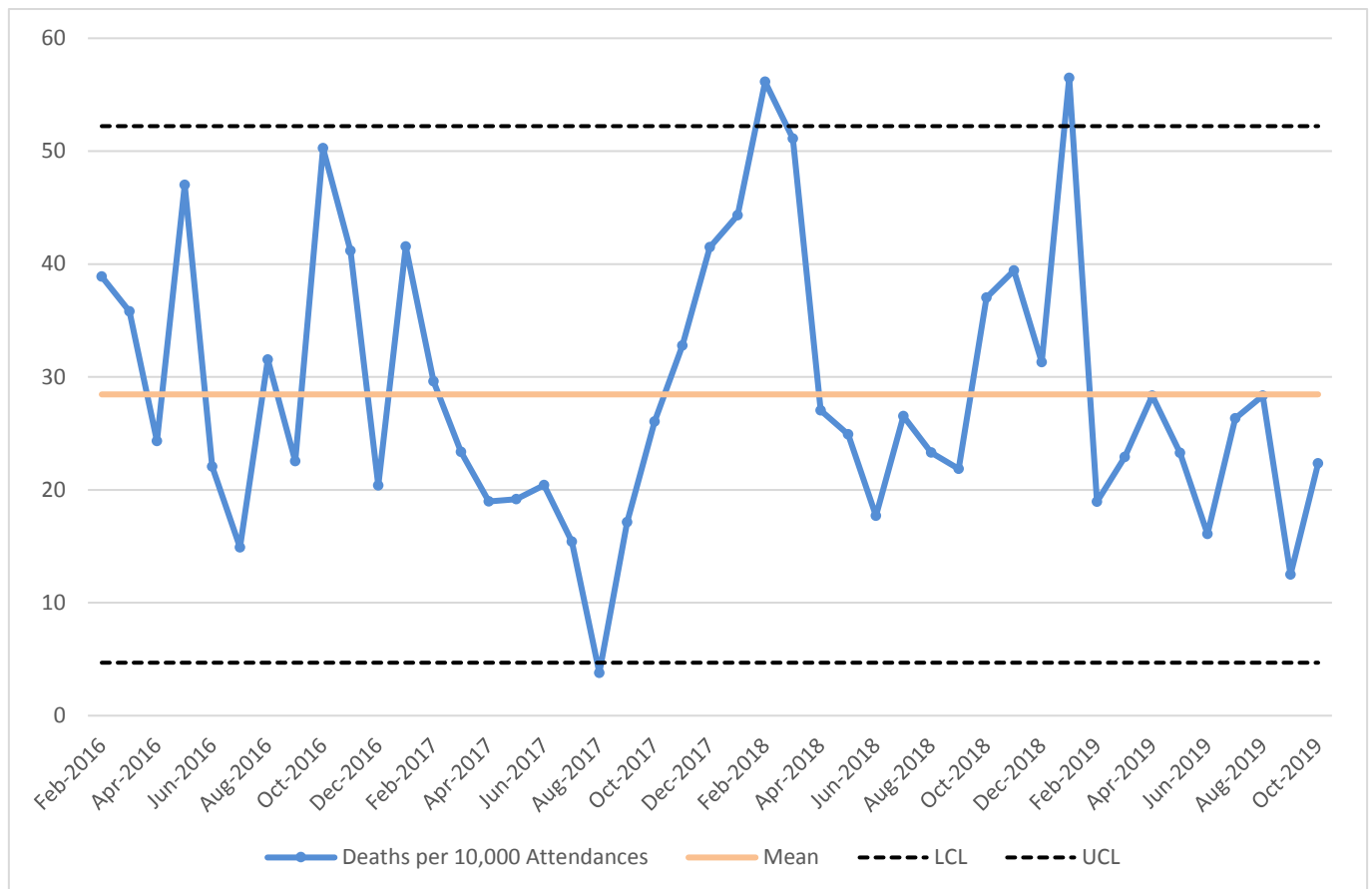
Mae'r siart ganlynol yn dangos nifer y marwolaethau am bob 10,000 o achosion ym mhob prif Adran Achosion Brys (A&E). Dylid pwysleisio mai marwoldeb crai yw'r ffigurau a adroddir, ac yn annhebyg i farwolaethau mewn mannau eraill yn yr ysbyty, ni wneir unrhyw ymdrech i'w 'safoni'. Fel y cyfryw, nid oes unrhyw ddarpariaeth ar gyfer ffactorau fel oedran a difrifoldeb salwch, ffactorau y deallir eu bod yn effeithio ar risg marwolaeth.

Ffigur 21: Marwoldeb yr Adran Achosion Brys

Mae'r tair prif adran achosion brys yng Ngogledd Cymru wedi'u haroleuo mewn coch. Lefel gyfartalog Cymru yw 18 o farwolaethau am bob 10,000 o achosion. Mae'r data diweddaraf yn dangos bod y nifer uchaf o farwolaethau i'w gael yn Ysbyty Glan Clwyd (27.1 o farwolaethau am bob 10,000 o achosion), er bod y nifer isaf i'w gael yn Ysbyty Bronglais.

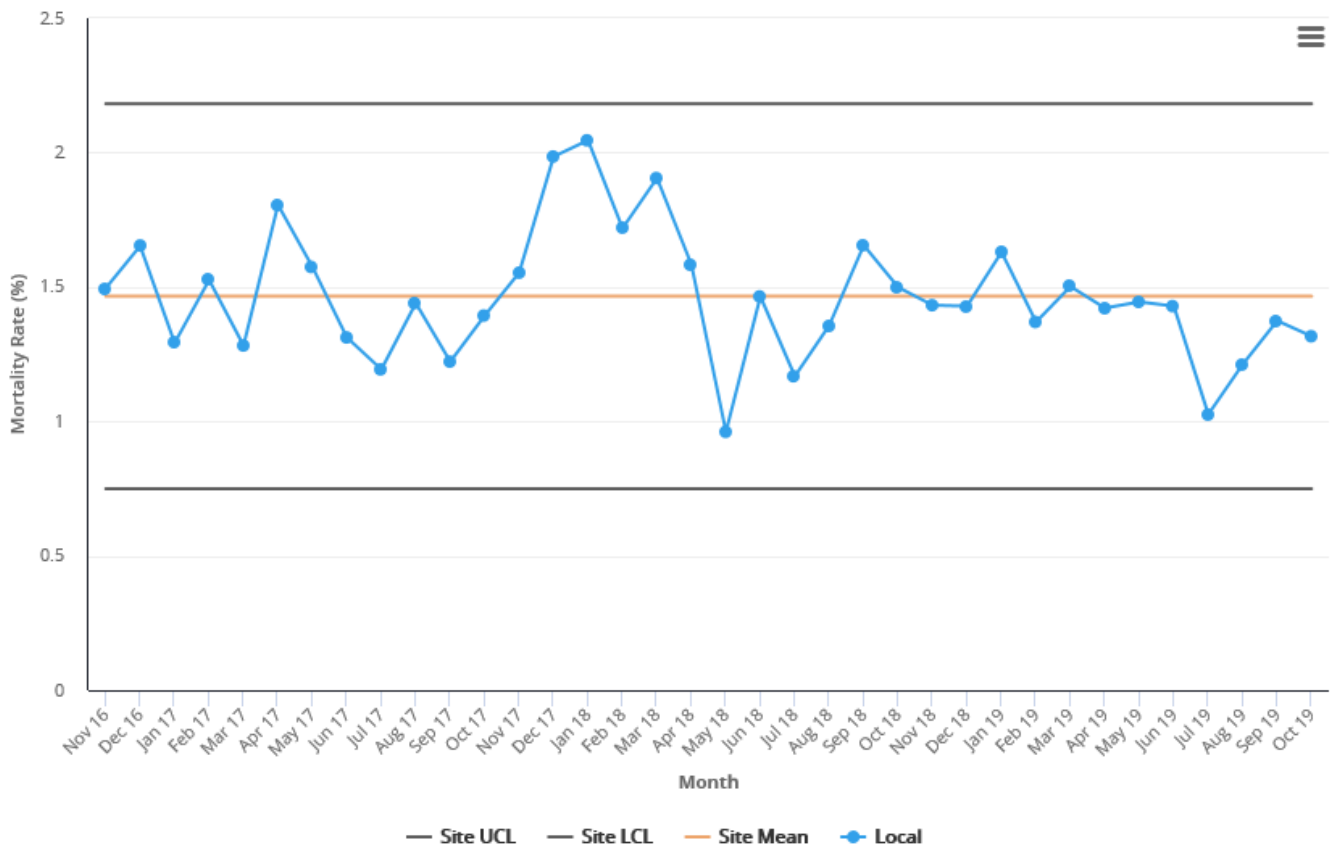
Mae'r siart ganlynol yn dangos marwoldeb yr Adran Achosion Brys am bob 10,000 o farwolaethau yn Ysbyty Glan Clwyd dros y tair blynedd diwethaf.

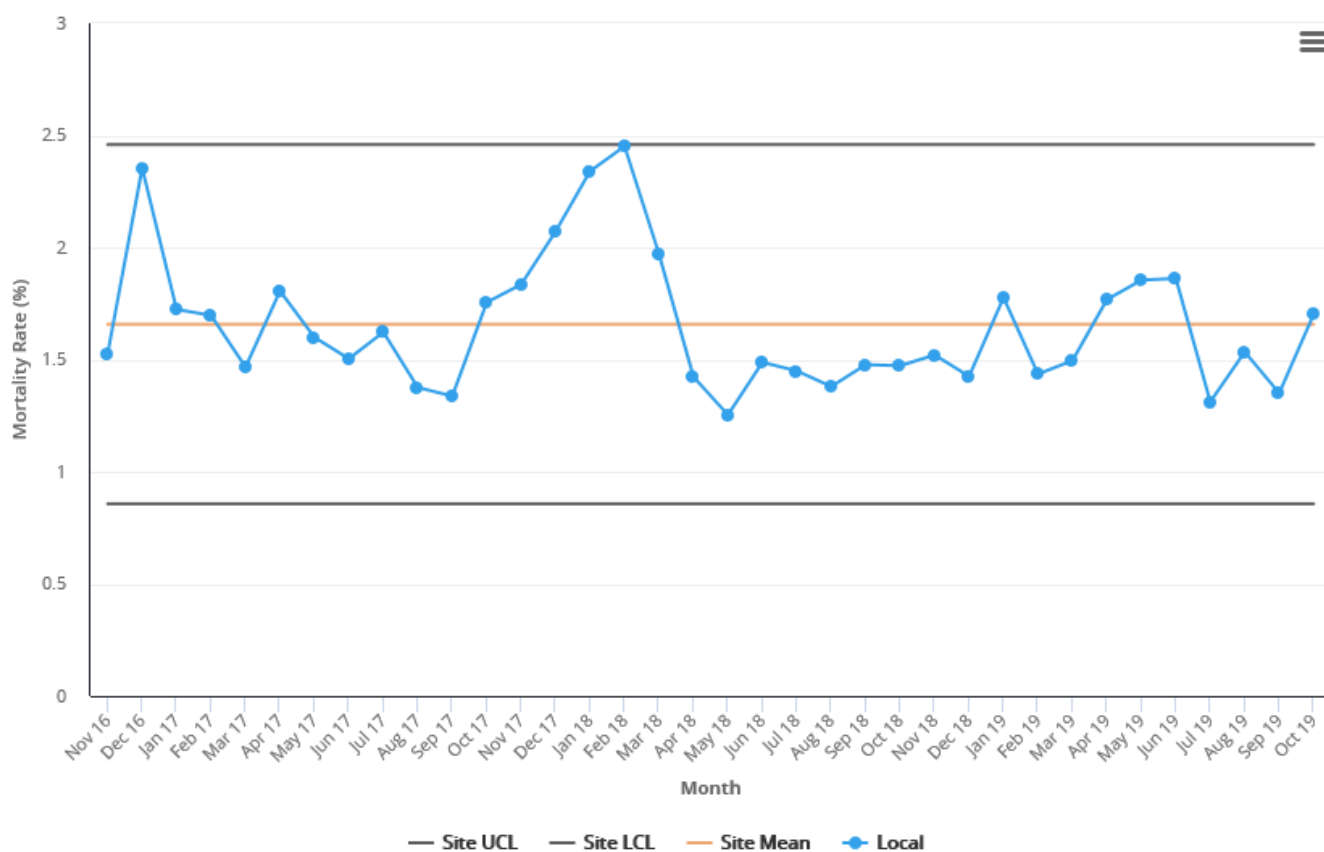
Mae gwaith ar y gweill i fynd i'r afael â'r rheiny sy'n agored i wella, gyda'r cafeat, y gallai marwoldeb barhau i fod yn uwch yn y pen draw pan fydd modd mynd i'r afael â'r holl bryderon o'r fath.

Marwoldeb fesul Ysbyty Cyffredinol Dosbarth (DGH)

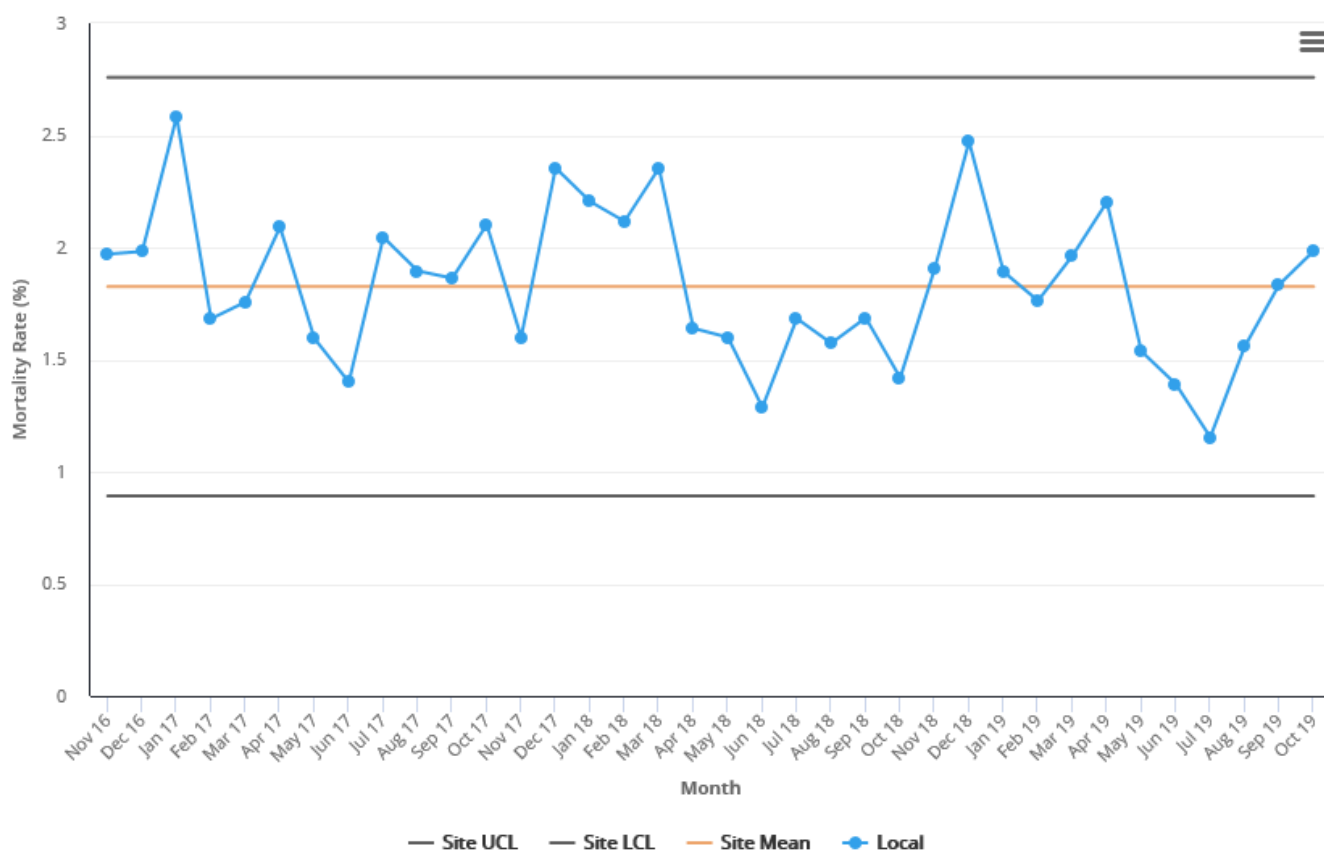
Mae BIPBC yn darparu gwasanaethau DGH mawr mewn tri ysbyty, sef Ysbyty Gwynedd, Ysbyty Glan Clwyd ac Ysbyty Maelor Wrecsam. Mae'r siartiau canlynol yn dangos y ffigurau marwoldeb crai misol unigol ar gyfer y tair blynedd diwethaf. Disgwylir mwy o farwolaethau dros fisoedd y gaeaf.

Marwoldeb Crai Ysbyty Gwynedd (12 mis treigl)

Marwoldeb Crai Ysbyty Glan Clwyd (12 mis treigl)

Marwoldeb Crai Ysbyty Maelor Wrecsam (12 mis treigl)

Dangosyddion Marwoldeb Eraill

Mae dadansoddiadau manwl yn y tymor hwy wedi'u darparu gan Iechyd Cyhoeddus Cymru o ddangosyddion marwoldeb eraill sy'n cael eu mesur yng Nghymru, ar gael ar ein [gwefan](#)².

² <http://www.wales.nhs.uk/sitesplus/861/page/68460>